

Nyilvánosságra hozatali tájékoztató

2013. december 31.

Központ:
8164 Balatonfőkajár, Kossuth L. u. 16.
Tel.: 88/595-958, Fax .: 88/595-954
e-mail: kozpont@bfokajar.tksz.hu
www.forrastksz.hu

I. Kockázatkezelési elvek, módszerek

Kockázat: egy tevékenység általánosan elvárt, átlagosan számított eredményéhez képest bekövetkező veszteség lehetősége.

Hitelezési kockázat – általánosságban annak a kockázata, hogy a hitelintézetnek egy szerződéses partnere felé kitettsége áll fenn, és a hitelintézetet veszteség éri a szerződéses partner nem szerződés szerinti teljesítése miatt. A hitelezési kockázat portfólió szintű értelmezése azt a kockázatot tükrözi, hogy egy adott portfólió minőségének a romlása nagyobb mértékű lehet, mint annak a kockázati költségekben megmutatkozó várható vesztesége.

Ügyfélkockázat – a hitelezési kockázat legfőbb formája, annak a kockázata, hogy a hitelintézetet veszteség éri, mert vállalkozói, lakossági vagy egyéb ügyfelei a hitelintézet kockázatvállalását jelentő szerződéses fizetési kötelezettségeiket nem szerződésszerűen teljesítik

Partnerkockázat – a Pkr 2. §. (1) bekezdés 21. pontja szerint „az ügyletben érintett partnernek az ügylet pénzáramlása végleges elszámolása előtti nem-teljesítésének kockázata”. Olyan ügyleteket érint, amelyeknél a piaci árfolyammozgások miatt az ügylet futamideje alatt a kölcsönös fizetési kötelezettségek figyelembe vétele után vagy az egyik fél tartozik a másiknak vagy fordítva. Forrás Takarékszövetkezetnél partnerkockázatot hordoznak a Pkr. 3.§ (1) bekezdés értelmében a Hkr. 18. §-ában felsorolt származtatott ügyletek, valamint a Pkr. 3.§ (6) bekezdés szerinti hosszú elszámolási ügyletek. A Pkr. 3-7 §-aiban foglaltakra tekintettel a repoügyletek, az értékpapírkölcsönzési ügyletek és az értékpapír ügyletekhez kapcsolódó hitelek kitettség értékét és tőkekövetelményét a Forrás Takarékszövetkezet a Hkr. 135. §-a szerinti egyszerű módszerrel számítja.

Koncentrációs kockázat – a Hpt. Szerint olyan kockázat, amely az azonos jellemzőkkel bíró ügyfelekkel szemben felmerülő, különböző szerződéses kapcsolatokról fakadó kockázatok együtteséből ered.

Az MNB-nek a tőkemegfelelés belső értékelési folyamatára vonatkozó útmutatója alapján a kockázatok koncentrációja azt a kockázati kitettséget jelenti, amely

- egy adott kockázati típuson belül (pl. hitelezési kockázaton belül) a különböző kockázati kitettségek kölcsönhatásából fakad, vagy
- különböző kockázattípusok közötti kölcsönhatásokból ered (pl. hitelezési kockázat és devizaárfolyam-kockázat együttes bekövetkezése a devizaárfolyam romlása következtében bekövetkező nem-teljesítések, vagy egy nagyadós nem-teljesítése esetén keletkező likviditási feszültség) és képes olyan mértékű veszteséget okozni, mely veszélyezteti az intézmény üzletszerű (szokásos és elvárható jövedelmezőségű folyamatos) működését; vagy lényegi változást okoz az intézmény kockázati profiljában.

A hitelezési kockázatok koncentrációja alatt az egyes ügyfelekkel és kereskedelmi partnerekkel szembeni közvetlen és/vagy közvetett kitettségek olyan eloszlását kell érteni, amikor az ügyfelek/partnerek viszonylag kisszámú csoportjának vagy nagyobb csoportjának közös okra/okokra visszavezethető nem-teljesítése veszélyezteti az intézmény üzletszerű (szokásos és elvárható jövedelmezőségű folyamatos) működését. Az egyes ügyfelek és kereskedelmi partnerek kifejezés nem csupán az egyedi ügyfeleket/partnereket fedí le, hanem

az egymással szoros (tulajdonosi és/vagy finanszírozási) kapcsolatban álló egyedi ügyfelek/partnerek csoportjait is. A szabályozás és a gyakorlat az egyedileg jelölt/megnevezett „kis-számú csoport” eseteire a nagykockázati kitettség megnevezést használja. A koncentráció ennél bővebb fogalom, ide értve az alábbi okokat:

- ágazati koncentráció,
- földrajzi koncentráció,
- adott külföldi devizanemben fennálló koncentráció,
- hitelkockázat csökkentő eszközök koncentrációja (hitelkockázat csökkentő eszközök fajtájának vagy kibocsátójának koncentrációja).

Országkockázat – az MNB-nek a tőke megfelelés belső értékelési folyamatára vonatkozó útmutatója alapján olyan veszteség felmerülésének veszélyét jelenti, melyet az országban bekövetkező valamilyen, az adott ország (kormányzat) által kontrollálható a hitelező/befektető által nem kontrollálható esemény generál (gazdasági, politikai stb.).

Elszámolási kockázat - Az elszámolási kockázat annak a kockázata, hogy egy átutalási rendszeren keresztül lebonyolított elszámolás nem várt módon teljesül. Az elszámolási kockázat magában foglalhat hitel- és likviditási kockázati elemeket is.

Nyitva szállítási kockázat – A Kkr. 27. §. (1) bekezdése értelmében abból származó kockázat, hogy az intézmény

- a) értékpapír, deviza vagy áru ellenértékét azelőtt fizette ki, mielőtt az értékpapírt, devizát vagy árut megkapta volna, illetve értékpapírt, devizát vagy árut szállított, mielőtt annak ellenértékét megkapta volna; és
- b) a határon átnyúló ügyletek esetében legalább egy nap eltelt az ellenérték kifizetése, illetve a szállítás óta.

A nyitva szállítás a kereskedési könyvet nem vezető intézményeknél is kitettséget eredményez, mivel számvitelileg követelést kell nyilvántartani a partnerrel szemben.

Reziduális (biztosítékok elfogadásából származó) kockázat – az MNB-nek a tőke megfelelés belső értékelési folyamatára vonatkozó útmutatója alapján annak a kockázata a hitelintézet által alkalmazott, elismert hitelkockázat mérséklési technikák a vártnál kevésbé bizonyulnak hatékonynak

Devizaárfolyam kockázat – annak a kockázata, hogy a különböző devizákban lévő nyitott pozíciókból a hitelintézetet veszteség éri a devizaárfolyamok változása miatt. A devizaárfolyam kockázat számítási módját a Kkr. tartalmazza. A devizaárfolyam változásából fakadó specifikus kockázat az eszközök ártékelésének a kockázata, amely azzal jár, hogy a beszámolási, azaz a hazai devizanemben a hitelezési kockázatot jelentő eszközök kitettség értéke megnövekszik, ha a hazai valuta az idegen valutákkal szemben leértékelődik.

Kereskedési könyvi pozíciós kockázatok – a kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciókkal kapcsolatosan annak a kockázata, hogy az intézményt veszteség éri a piaci kamatlábak vagy a részvényárfolyamok változása kapcsán. A pozíciós kockázatok számítási módját a Kkr. rendelkezései tartalmazzák.

Kereskedési könyvön kívüli kamatláb kockázat – az MNB-nek a tőke megfelelés belső értékelési folyamatára vonatkozó útmutatója alapján azon jelenlegi, illetve jövőbeni kockázatokat jelenti, amelyek az intézmény jövedelmezőségére, tőkehelyzetére a piaci kamatlábak kedvezőtlen változása esetén hatnak. A kamatláb kockázat forrásai, fajtái:

- a kamatlábak időbeli változása és a cash-flow-k időbeli változása közötti eltérés (újraárazási kockázat),
- a kamatlábak között fennálló kapcsolatok megváltozása az egyes piacokat, termékeket jellemző hozamgörbék között (bázis kockázat),
- ugyanazon termék, vagy piac vonatkozásában az egyes lejáratú tartományokban a kamatlábak közötti kapcsolatok megváltozása (hozamgörbe kockázat),
- a termékekben rejlő rejtett, kamatlábbal kapcsolatos opciók (opciós kockázat).

Működési kockázat – A Hpt. 76/J. § (1) bekezdése alapján a nem megfelelő belső folyamatok és rendszerek, külső események vagy a személyek nem megfelelő feladatellátása miatt felmerülő, illetőleg jogszabály, szerződés vagy belső szabályzatban rögzített eljárás megsértése vagy nem teljesítése miatt keletkező, a hitelintézet eredményét és szavatoló tőkéjét érintő veszteség kockázata.

Likviditási kockázat – az MNB-nek a tőke megfelelés belső értékelési folyamatára vonatkozó útmutatója alapján annak kockázata, hogy az intézmény nem képes kötelezettségeit időben teljesíteni, amikor a fizetés esedékessé válik. A likviditási kockázatok alapvetően két fő kategóriába sorolhatók:

- finanszírozási likviditási kockázat
 - lejáratú (a lejáratú összhang hiányával összefüggő) likviditási kockázat,
 - lehívási (a lejárat előtti tömeges forráskivonás) likviditási kockázat,
 - strukturális likviditási kockázat, mely a források megújíthatóságával, a forrásköltség változásával függ össze,
- piaci likviditási kockázat.

Reputációs kockázat – az MNB-nek a tőke megfelelés belső értékelési folyamatára vonatkozó útmutatója alapján a tőkét vagy a jövedelmezőséget közvetve érintő olyan kockázat, amely a pénzügyi intézményről kialakult kedvezőtlen fogyasztói, üzletpartneri, részvényesi, befektetői vagy hatósági véleményből származik, és az intézmény külső megítélésének a kívánatos szinttől való elmaradásában nyilvánul meg.

Stratégiai kockázat – az MNB-nek a tőke megfelelés belső értékelési folyamatára vonatkozó útmutatója alapján a tőkét vagy a jövedelmezőséget érintő olyan kockázat, amely az üzleti környezet változásából vagy helytelen üzleti döntésekből, vagy az üzleti környezet változásának figyelmen kívül hagyásából származik.

Irányítási kockázat – az irányítási kockázat a felelős belső irányítás megvalósulásának kockázatát jelenti.

Jövedelmezőség kockázata: az MNB-nek a tőke megfelelés belső értékelési folyamatára vonatkozó útmutatója alapján az intézmény jövedelemtermelő szerkezetének nem megfelelő kialakítása, diverzifikáltsága, illetve a megfelelő szintű jövedelemtermelő képesség elérése és tartós fenntartása képességének hiányából fakadó kockázat.

Külső tényezők kockázata: a külső tényezők kockázata magában foglalja a gazdasági környezetből fakadó kockázatot és a szabályozói környezetből adódó kockázatot.

a) **Gazdasági környezetből fakadó kockázat:** a tőkét vagy a jövedelmezőséget érintő olyan kockázat, amely

- a nemzetközi vagy nemzeti gazdasági növekedés, illetve egyes régiókra, iparágakra vagy jövedelemtulajdonosi szektorokra, illetve pénzügyi és egyéb piacokra vonatkozó gazdasági vagy üzleti növekedés jelentős változásából, illetve
- a kereslet-kínálati egyensúly megbomlása következtében a termék-, szolgáltatási és eszközárak és árfolyamok változásából, továbbá
- befektetési eszközök hozamainak vagy a pénzügyi intézmények működtetéséhez szükséges erőforrások költség szintjének változásából származik.

A gazdasági környezetből fakadó kockázat közvetlenül általában stratégiai, hitel-, piaci, illetve gazdálkodási kockázatként jelenik meg. Jellemző forrása a gazdasági, üzleti vagy piaci növekedés visszaesése, ezen belül a ciklusok keretében bekövetkező visszaesés.

b) Szabályozói környezetből adódó kockázat: a tőkét vagy a jövedelmezőséget érintő olyan kockázat, amely a nemzetközi vagy nemzeti hatóságok által előírt kötelező szabályok változásából fakad. Jellemző példái a tevékenységi szabályok és korlátozások, a gazdálkodásra és a nyilvántartásra vonatkozó szabályok, az ügyfelek kezelésével kapcsolatos eljárási szabályok, a piaci viselkedésre vonatkozó szabályok, illetve az adózás és a támogatási rendszerek változása.

Felhígulási kockázat: a Hpt. III/A melléklete 4. pontja szerint a visszkereset nélkül (kezesség, szavatosság kizárása mellett) engedményezett követelés behajtható összegének a követelés kötelezettje által a követelés engedményesével szemben érvényesíthető kifogásokon és ellenköveteléseken keresztül történő csökkentésének lehetősége. (A felhígulási kockázatra, azaz a behajtható összeg kockázatára a szabályozás a sztenderd módszernél nem határoz meg tőkekövetelményt.)

A tőkemegfelelés belső értékelési folyamatára vonatkozó szabályzatok felölelik a következőket

1. A Forrás Takarékszövetkezet kockázati stratégiája
2. A lényeges kockázatok meghatározása és értékelése
3. A tőketervezés és a belső tőkeszükséglet meghatározása, a belső tőkemegfelelés számítása
4. A belső tőkeszükséglet változásának figyelése
5. A belső tőkeszükséglet alakulásával kapcsolatos belső jelentésekre vonatkozó követelmények
6. A kockázatkezelés szervezeti felépítése

Kockázati stratégia

A kockázati stratégia a belső tőkeellátottság biztosítására irányul, az üzleti stratégiával összhangban bemutatja a Forrás Takarékszövetkezet kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát. Az MNB-nek a tőkemegfelelés belső értékelési folyamatára vonatkozó útmutatója szerint a kockázati stratégia tartalmazza a hitelintézet kockázatokhoz és kockázatkezeléshez való viszonyát, és az alábbi témakörökre terjedhet ki:

- Kockázatvállalási politika
- Kockázati étvág, kockázatvállalási hajlandóság
- Kockázati szerkezet
- Kockázatkezelés szervezete

Kockázatvállalási politika:

A kockázatvállalási politika összefoglalja a Forrás Takarékszövetkezet vezetése által elfogadott kockázatvállalási és kockázatkezelési elveket, és tartalmazza mindazokat a szabályokat, kockázatkezelési célokat, amelyek egységes alkalmazását a vezetés az egész intézményen belül elvárja.

A kockázatvállalási politika egyrészt magában foglalja az integrációs szinten elfogadott kockázatkezelési alapelveket, másrészt tartalmazza a vezetés által meghirdetett specifikus elveket és célokat. A kockázatvállalási politika az egyes releváns kockázatokra vonatkozóan külön-külön is tartalmaz alapelveket.

– Kockázatkezelési alapelvek:

1. A Forrás Takarékszövetkezet mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőke megfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a Forrás Takarékszövetkezet biztonságos működését és a Felügyelet ne korlátozhassa tevékenységét. A Forrás Takarékszövetkezet által meghatározott belső tőkeszükségletnek mindig megfelelő tőketöbbletet kell biztosítania a szabályozás által meghatározott minimális tőkekövetelmény felett (*Biztonságos működés elve*).
2. A Forrás Takarékszövetkezet úgy alakítja ki kockázatkezelési folyamatait, hogy elkerülje az érdekkonfliktusokat és az összeférhetlenségi helyzeteket. A kockázatkezelési módszerekért, a kockázatok mértékének behatárolásáért, figyeléséért és jelentéséért felelős személyek nem végezhetnek olyan tevékenységet, amelyek az érintett kockázatok hordozó üzleti tevékenységgel vagy azt támogató tevékenységekkel összefüggnek. (*Összeférhetlenség elve*)
3. A Forrás Takarékszövetkezet a kockázatkezelési módszereinek és folyamatainak kialakításánál alkalmazza az intézményvédelmi rendszer központi szervei által rendelkezésére bocsátott szabályzatokat, együttműködik az intézményvédelmi rendszerrel a kockázatkezelési módszerek fejlesztésében, a kockázatok alakulásának figyelésében és a minimális tőkekövetelmény mértékének, valamint a belső tőkeszükséglet nagysága meghatározásának kialakításában, a belső tőkeszükséglet megfelelőségének ellenőrzésében (*Együttműködés elve*)
4. A Forrás Takarékszövetkezet az integráció által kidolgozott sztenderd szabályozásnál szigorúbb belső előírásokat alkalmazhat, de ezeket – a Felügyelet és más külső személyek számára – transzparens módon kell beilleszteni a jelen szabályzatába. Ha a Forrás Takarékszövetkezet az integráció által kidolgozott sztenderd szabályozásnál megengedőbb belső előírásokat kíván alkalmazni, azt megfelelően alá kell tudni támasztania, és a Felügyelet, és más külső személyek számára meg kell tudni indokolnia, és transzparens, kiemelt, jól észrevehető módon kell beilleszteni a jelen szabályzatába.
5. A Forrás Takarékszövetkezet kockázatokot a belső szabályokban meghatározott keretek között és mértékig vállal.
6. A Forrás Takarékszövetkezet minden lényeges kockázatát azonosítja, méri, figyeli és jelentést készít róluk. A számszerűsíthető kockázatokot limitekkel és a szükséges belső kontrollokkal kezeli, a nem-számszerűsíthető kockázatoknál kontrollokat alkalmaz és a kockázatok alakulásáról rendszeres jelentést készít. (*Lényeges kockázatok kezelésének elve*)
7. A kockázatok behatárolása érdekében a Forrás Takarékszövetkezet által meghatározott limitek betartása minden érintett számára kötelező.
8. A kockázatkezelési módszereknek és kontrolloknak, és a kockázatkezelés költségeinek arányban kell állni a kockázat mértékével, bonyolultságával. (*Költség-haszon elve*)

9. A Forrás Takarékszövetkezet a kockázatvállalással kapcsolatos döntési hatásköreit és kockázati limiteit úgy alakítja ki, hogy az megfelelően legalább a hasonló méretű és hasonló üzleti tevékenységet végző takarékszövetkezeteknek/bankoknak. *(Hasonlóakhoz történő viszonyítás elve vagy hasonlóakkal történő összemérés elve)*
10. A Forrás Takarékszövetkezet a kockázatvállalását olyan üzleti tevékenységekre összpontosítja, amelyeknél kellő szaktudással és technikai feltételekkel rendelkezik a kockázat megítélésére, mérésére és nyomon követésére.
11. A Forrás Takarékszövetkezet az új termékek, szolgáltatások bevezetése előtt minden lényeges kockázati típus vonatkozásában felméri a termék kockázatait, meghatározza a kockázatkezelés módszereit, ideértve a monitoring tevékenységet.
12. A Forrás Takarékszövetkezet minden lényeges kockázat esetében gondoskodik az alábbi fő funkciók ellátásáról:
 - a. Kockázati kitettségek és a kitettségeket mérséklő tételek azonosítása, számbavétele, nyilvántartása
 - b. Kockázatok mérési módszereinek meghatározása, kockázatok számszerűsítése
 - c. Kockázatok kezelése, ideértve a kockázatvállalásra vonatkozó döntéseket, a kockázatvállalás mértékének a korlátozását, a kockázatok csökkentését
 - d. Kockázatok alakulásának figyelése
 - e. Kockázatokra vonatkozó belső és külső jelentések
13. A Forrás Takarékszövetkezet nem folytat számára jogszabály által tiltott tevékenységet, nem vállal kockázatot jogszabályok által tiltott vagy jogszabályba ütköző tevékenységekkel, illetve olyan személyekkel kapcsolatban, akiknek rosszhiszemű magatartása a Forrás Takarékszövetkezet vagy más az integrációban résztvevő tag számára veszteséget okozott. *(Tiltott tevékenységek elve)*
14. A Forrás Takarékszövetkezet nem vállal olyan kockázatot, amelynek révén várható, hogy a tőkemegfelelési mutató a kockázati étvágnál meghatározott minimális szint alá csökken.

– **Kockázatkezelési célok**

Általános kockázatkezelési célok

1. A Forrás Takarékszövetkezet, mint kisintézmény a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatában a tőkeszükségletet a legegyszerűbb módszerekkel határozza meg.
2. Kockázatkezelési és kockázati kontroll folyamatait, rendszereit a Forrás Takarékszövetkezet olyan irányban törekszik fejleszteni, hogy azok felépítése, alapelvei ne ütközzenek a fejlettebb módszerekkel szemben támasztott szabályozási követelményeknek.
3. A Forrás Takarékszövetkezet elsősorban olyan kockázatokat vállal, amelyeknél helyismerete, az ügyfélhez való közelsége és/vagy a sztenderdizált termékkínálat előnyt jelentenek a kockázatok megítélésénél.
4. A Forrás Takarékszövetkezet lényeges kockázatainak alakulását folyamatosan figyeli, folyamatosan gyűjti és elemzi az egyes kockázati típusok mértékének jelzésére vonatkozó adatokat, és a limittel kezelt kockázatok esetében 80%-os, illetve 90%-os limitterhelésnél jelzést küld a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott személyeknek és/vagy szervezeti egységeknek, üzleti területeknek, annak érdekében, hogy biztosítsák a limitek betartását.
5. A Forrás Takarékszövetkezet a lényeges kockázatainak vonatkozóan negyedévente jelentést készít az Igazgatóság és a Felügyelő Bizottság számára.
6. A Forrás Takarékszövetkezet az Igazgatóságnak és a Felügyelő Bizottságnak szóló kockázati jelentéseit úgy alakítja ki, hogy azok tartalmazzák a Felügyeletnek, illetve a

Takarékbank Zrt.-nek küldött kockázati jelentések fő adatait, tükrözzék a Felügyeleti , adatszolgáltatás struktúráját.

7. A szervezet kockázat-tudatosságának erősítése
8. A Forrás Takarékszövetkezet törekszik a kockázati árazás kialakítására és alkalmazására
9. A Forrás Takarékszövetkezet törekszik a hozam-vezérelt kockázati politika működtetésére.

Hitelkockázat-kezelési célok

- Az adósminősítési rendszer továbbfejlesztése, az új tőkemegfelelési szabályozásnak jobban megfelelő minősítési rendszerek elfogadása
- A fedezetértékelési szabályzat felülvizsgálata és olyan átalakítása, hogy az megfeleljen az új tőkemegfelelési szabályozásban foglalt követelményeknek és lehetővé tegye belső célokra a fejlettebb módszerek (pl. átfogó módszer) alkalmazását
- Fedezetek értékének és fő jellemzőinek kellő gyakorisággal történő felülvizsgálata, a felülvizsgálati eredmények megfelelő nyilvántartása
- Az integrációs szintű lakossági termékek közös scoring rendszerének fejlesztése, illetve tovább fejlesztése
- A hitelmonitoring rendszer fejlesztése, a problémás ügyek minél korábban történő felismerése
- A problémás hitelek részarányának csökkentése

Partnerkockázat-kezelési célok

- A a Forrás Takarékszövetkezet a stratégiai tervben kijelölt időtávon nem kíván a Pkr. szerinti partnerkockázatot jelentő ügyleteket kötni.

Devizaárfolyam kockázatkezelési célok

A Forrás Takarékszövetkezet a valutával, devizával kapcsolatos tevékenysége során és a deviza- vagy valutaárfolyamhoz kötött forint szerződéseinek tekintetében devizaárfolyam kockázatát úgy kezeli, hogy a deviza nyitott pozícióból származó, a Kkr. szerinti tőkekövetelménye ne haladja meg a szavatoló tőke 5%-át.

Kamatkockázat kezelési célok

- Ne keletkezzen olyan helyzet, hogy a Felügyeletnek a kamatpozíció mértéke miatt a Hpt. 152/A §-a alapján intézkedéseket kelljen foganatosítania.
- A Forrás Takarékszövetkezet a rögzített kamatozás mellett köthető ügyletek futamidejét 1 évben korlátozza.

Működési kockázat kezelési célok

- működési kockázati veszteség-események gyűjtése, elemzése
- működési kockázati és kitettségi mutatók monitoringja
- működési kockázatok mérséklése hatékonyabb folyamatszabályozással
- fokozott figyelem a csalási kockázat elleni védekezésre
- összetett, bonyolult ügyleteknél kellő tapasztalattal rendelkező szakértők bevonása

Koncentrációs kockázatkezelési célok

- A túlzott koncentrációk csökkentése, koncentrációs limitrendszerek kialakítása, illetve tovább fejlesztése
- A koncentrációs kockázati jelentések kialakítása, és rendszeres jelentések elkészítése

Likviditás kockázatkezelési célok

- A lejáratok összhang javítása

- Az éven túli aktív ügyletek, ügyletcsoporthoz esetében 25 év maximális futamidő meghatározása
- Túlzott betéti koncentráció szoros figyelése

Kockázati étvág, kockázatvállalási hajlandóság

A Forrás Takarékszövetkezet kockázati étvága, kockázatvállalási hajlandósága azt mutatja, hogy

- milyen kockázatoknak, milyen mértékben kívánja magát kitenni,
- mely kockázatok tart elfogadhatónak és melyeket nem,
- milyen módon ellenőrzi és jelenti a kockázatok

A kockázati étvág meghatározása az egyik előfeltétele annak, hogy az intézmény megfelelő kockázati limiteket állítson fel.

A kockázati étvágát a Forrás Takarékszövetkezet három évre, a kockázati stratégia időhorizontjára határozza meg, és rendszeresen, évente felülvizsgálja.

A kockázati étvágat a Forrás Takarékszövetkezet Igazgatósága állapítja meg, figyelembe véve a Forrás Takarékszövetkezet célkitűzéseit.

Kockázati étvág mértékére vonatkozó általános célkitűzés

A Forrás Takarékszövetkezet belső tőkeértékelési folyamatának biztosítania kell, hogy a Forrás Takarékszövetkezet szavatoló tőkéje mindenkor magasabb legyen, mint az alábbiak közül a legmagasabb érték:

- a) Hpt. 76.§ (1) bekezdése alapján számított szabályozói minimális tőkekövetelmény (1. pillér), 120%-a, amennyiben a Hpt. 76. § (2) bekezdés alapján a Felügyelet többlet tőkekövetelményt nem ír elő az intézmény számára;
- b) Hpt. 76/K. § (1) bekezdése alapján meghatározott belső tőkeértékelés (II. pillér) által meghatározott tőkeszükséglet,
- c) Hpt. 76. § (1) alapján számított szabályozói minimális tőkekövetelmény és a (2) bekezdés szerint a Felügyelet által határozatban előírt többlet tőkekövetelmény összege
- d) Hpt-ben, engedélyezési feltételként megállapított legkisebb jegyzett tőke összege.

Ha a Forrás Takarékszövetkezet a b) pont alatti tőkeszükséglet fedezeteként a szavatoló tőkébe be nem számítható elemeket is figyelembe vesz, vagy a szavatoló tőkében szereplő valamely tételt vagy tételeket részben és egészében kihagyja, akkor ezek egyenlegét, mint korrekciót a belső tőkeszükségletnél figyelembe veszi.

A Forrás Takarékszövetkezet meghatározza kockázati étvágát, amelyet a minimális tőkekövetelmény feletti minimálisan tartandó többlettőke mértékében (COREP tábla CAB32), és az ez alapján számolt tőkemegfelelési mutatóban (COREP tábla CAB321) határoz meg, figyelembe véve az üzleti célkitűzéseket, a minimális tőkekövetelmény aktuális értékét, a belső tőkeszükségletet, és a jogszabályi, valamint felügyeleti követelményeket.

Kockázati étvágat meghatározó pénzügyi célkitűzések

A Forrás Takarékszövetkezet kockázati étvágát a következő 3 éves időszakban az alábbi pénzügyi célkitűzések befolyásolják:

- a saját tőkére vetített átlagos éves adózott eredmény 3 – 3,5 %
- a minimális szavatoló tőke szintre vetített átlagos éves adózott eredmény 2,7 – 3,5 %

A Forrás Takarékszövetkezet kockázati étvágát, kockázatvállalási hajlandóságát kockázati típusonként az alábbi minőségi mértékek egyikével jelöli meg:

- *alacsony*
- *mérsékelt*
- *közepes*
- *jelentős*
- *nagy*

Kockázati szerkezet

A Forrás Takarékszövetkezet kockázati szerkezetét kockázati típusonként és – a hitelezési kockázati kitettségek esetében – kitettségi osztályonként kell bemutatni. A kockázati szerkezetben kerül bemutatásra az, hogy a korábbi állapotokhoz képest milyen változások figyelhetők meg a kockázati profilban, és ezt hogyan kezeli a Forrás Takarékszövetkezet, belsőleg azonosíthatók-e újabb kockázattípusok, s szükséges-e utánuk pótlólagos tőke képzése.

A kockázati szerkezet tervezett változása az üzleti szerkezetre és az üzleti stratégiára épül, ennek révén kerül összhangba az üzleti stratégia és a kockázati stratégia.

A kockázati szerkezetet az egyes kockázati típusok vonatkozásában a szabályozási minimális tőkekövetelmény nagyságával jellemezzük, tekintettel arra, hogy a tervszámok arra alapulnak, hogy a szavatoló tőke követelmény meghatározásához és a belső tőkeszükséglet számításához is Magyarország külső minősítése a szabályzat készítésének idején a Hkr. 4. §-a szerint 3. hitelminősítési besorolásnak felel meg, és emiatt a két számítás között nincs lényegi különbség. (Megjegyzés: Magyarország külső minősítését a Forrás Takarékszövetkezetnek folyamatosan figyelemmel kell kísérnie.)

A szabályozási tőkekövetelmény méréséhez alkalmazott, a szabályozás szerint választható módszerek:

- Hitelezési kockázat – sztenderd módszer
- Hitelkockázat mérséklés – pénzügyi biztosítékoknál: egyszerű módszer, garanciák, készfizető kezessége esetében sztenderd módszer
- Partnerkockázati kitettségek: eredeti kockázat módszere (vagy piaci árazás módszere)
- Devizaárfolyam kockázat – sztenderd módszer
- Működési kockázat – alapmutató módszer

Annak érdekében, hogy a Forrás Takarékszövetkezet kockázati étvágája a Forrás Takarékszövetkezet által meghatározott kockázati szintek között maradjon, a számszerűsíthető kockázatok esetében limitek kerülnek meghatározásra az alábbi területeken

- vállalkozói szegmensbe tartozó kitettségek – adósminősítéstől és a felajánlott biztosítékoktól függően a kockázatvállalási szabályzatban meghatározottak szerint az egy ügyféllel, ügyfélcsoporttal szembeni kitettségre
- nagykockázatvállalás – állami kockázatot jelentő kibocsátók, hitelintézetnek vagy befektetési vállalkozásnak minősülő partnerek, illetve egy partnerként kezelendő partnerek csoportja – a jogszabályokban előírt korlátozásoknak megfelelően
- nagykockázatvállalás – vállalkozások – a jogszabályokban előírt korlátozások figyelembe vételével és a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint

- ügyfelek/partnerek portfólió szintű koncentrációja – a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a 20 legnagyobb adósnál lévő kitettségekre és a Hpt. szerinti össznagykockázati kitettségre.
- egy ágazattal szembeni kitettségek a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint az abban meghatározott ágazatokra
- elszámolási kockázat – a kockázatvállalási szabályzatban foglaltak szerint
- országgkockázat – az országgkockázat kezelésére vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint az egyes országokra
- devizaárfolyam kockázat – a devizaárfolyam kockázat kezelésére vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a devizanemenkénti nyitott pozíciókra
- kereskedési könyvön kívüli kamatkockázat – a kereskedési könyvön kívüli kamatkockázatra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a sztenderd módszer szerinti súlyozott pozícióra, valamint a kumulált nettó kamatpozícióra
- likviditási kockázat – a likviditási kockázatra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a lejáratú összhangra, a nagybetétesekre, a likvid eszközök minimális szintjére
- egyes termékcsoportok – a belső szabályozásban meghatározottak szerint (itt meg kell nevezni azokat a termékcsoportokat, ha van ilyen, amelyekre a Forrás Takarékszövetkezet belső szabályozása limiteket állapít meg: pl. projektfinanszírozás, zálogházi finanszírozás, egyes lakossági terméktípusok)

A limitek kialakításánál a Forrás Takarékszövetkezet figyelembe veszi a Takarékbank minősítési és monitoring rendszerében szereplő mutatószámokat és az azokra kialakított kockázati zónákat jelző mércéket.

A Hpt. 80. § (1) m) pontjában foglaltak alapján a Forrás Takarékszövetkezet az MTB-vel, mint számlavezető bankjával szembeni kockázatvállalására nem alkalmaz limitet.

A Forrás Takarékszövetkezet üzleti stratégiájának a kockázati stratégia szempontjából legfontosabb eleme a hitelezési kockázat.

A Forrás Takarékszövetkezet kockázati szerkezetét és szavatoló tőkekövetelményét a stratégiai terv időszakában továbbra is a hitelezési kockázat kimagasló jelentősége határozza meg.

Kockázatkezelési szervezet bemutatása:

A Forrás Takarékszövetkezet kockázatkezelési rendszerét úgy alakítja ki, hogy biztosítsa a kockázatkezelési elvek és célkitűzések megvalósítását.

A Forrás Takarékszövetkezetnél a kockázati típusokra vonatkozó információk összefogásáért és a tőketervezésért a kockázatelemző a felelős. A kockázatkezelési rendszer folyamatosan igazodik a körülményekhez.

II. Javadalmazási politika

A Takarékszövetkezet a javadalmazásra vonatkozóan a szabályok kialakításánál és a nyilvánosságra hozatalnál élt a jogszabályokban biztosított arányosítás lehetőségével, tekintettel arra, hogy a mérlegfőösszege nem haladja meg az 500 milliárd forintot, és nincs olyan vezető tisztségviselője, vagy munkavállalója, akinek az intézménytől, vagy az intézménnyel együttesen összevont alapú felügyelet alá tartozó vállalkozástól származó éves jövedelme eléri a 300 millió forintot.

A Javadalmazási politika célja, hogy a Forrás Takarékszövetkezet a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: „Hpt.”) 69/B-69/E. § rendelkezéseivel összhangban a Takarékszövetkezet méretének, belső szervezete és

tevékenysége jellegének, tevékenységi körének, illetőleg összetettségének megfelelő módon és mértékben belső szabályzatban határozza meg a javadalmazási politikával összefüggő kérdéseket, és ezzel átlátható, illetve tervezhető juttatási rendszert alakítson ki a jelen szabályzat szerinti javadalmazási politika hatálya alá tartozó személyeknél

A szabályzat alanyi hatálya

A javadalmazási politika hatálya alá tartoznak a Takarékszövetkezet vezető állású személyei, valamint a jelen pontban meghatározott, kockázatvállalási és ellenőrzési funkciót ellátó munkavállalók, továbbá azon munkavállalók, akiknek tevékenysége lényeges hatást gyakorol a Takarékszövetkezet kockázatvállalására.

A jelen szabályzat alanyi hatálya a következő személyekre terjed ki:

- a) elnök-ügyvezető,
- b) ügyvezető,
- c) pénzügyi igazgató,
- d) hitelezési üzletágvezető, passzív üzletágvezető, aktív üzletágvezető
- e) kiemelt hitelügyintéző(k), aki(k) tagja(i) a cenzúrabizottságnak,
- f) kockázatelemző/kockázatkezelő,
- g) azon fiókvezető(k), aki(k) tagja(i) a cenzúrabizottságnak,
- h) belső ellenőr.

A jelen szabályzat alanyi hatálya kiterjed továbbá a Takarékszövetkezet igazgatóságának tagjaira, valamint a felügyelő bizottság elnökére és tagjaira.

A javadalmazási politika meghatározásához használt döntéshozói folyamat

A Hpt. 69/B.§ (5) szerint a javadalmazási politika elveit az igazgatóság fogadja el, szabályzatot az igazgatóság külső tagjai készítik elő, a végrehajtásáért a Felügyelőbizottság felel. A Takarékszövetkezet belső ellenőrzésének legalább évente felül kell vizsgálni a javadalmazási politika végrehajtását.

A célkitűzésnél és a teljesítmény értékelésében pénzügyi és kockázati mutatók, valamint személyes kritériumok szerepelhetnek.

Az alkalmazandó mutatószámokat és a célkitűzéseket az elnök-ügyvezető és az ügyvezető részére az Igazgatóság, a belső ellenőr részére a felügyelő bizottság, a többi munkavállaló részére az ügyvezetés határozza meg évente, a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel összhangban.

A javadalmazás típusai

A Takarékszövetkezet a jelen szabályzat hatálya alá tartozó személyek részére rögzített javadalmazást, valamint - a jelen szabályzatban foglaltak szerint - teljesítményalapú javadalmazást biztosít.

A rögzített javadalmazás:

Rögzítettnek tekinthetők mindazon javadalmazási elemek, amelyeknél nem kerül figyelembe vételre sem az egyéni teljesítmény, sem a Takarékszövetkezet teljesítménye, azaz a rögzített javadalmazás nem függ teljesítménytől, illetőleg prémium-feltételtől.

A rögzített javadalmazás elemeiről a munkavállalók munkaszerződése, illetve a

Takarékszövetkezet vonatkozó belső szabályzata rendelkezik.

Az igazgatóság elnökének és tagjainak, valamint a felügyelő bizottság elnökének és tagjainak a közgyűlés által meghatározott díja rögzített javadalmazásnak minősül.

Az igazgatóság elnöke, aki egyben ügyvezető is, a jelen szabályzat szerint teljesítmény alapú javadalmazásban is részesülhet.

a) Teljesítményjavadalmazás:

A teljesítményjavadalmazás az egyéni teljesítménytől, illetőleg a Takarékszövetkezet teljesítményétől függő juttatás.

A teljesítményjavadalmazásnál egyszerre kell értékelni az egyén - pénzügyi és nem pénzügyi kritériumokon alapuló - teljesítményét, valamint az érintett szervezeti egység (például: fiók vagy üzletág) és a Takarékszövetkezet eredményét.

A teljesítményértékelés alapja a Takarékszövetkezet hosszú távú teljesítménye, ezért az értékelés többéves időtávra terjed ki.

A teljesítményjavadalmazás kifizetésére kötelezettséget vállalni - a Hpt. rendelkezései szerint - csak kivételesen, új munkavállaló felvételekor lehet, 1 (egy) évre.

A Takarékszövetkezet a teljesítményjavadalmazásként szétosztható összeg meghatározásánál az alábbi mutatók változását veszi alapul:

- 1.) likviditási gyorsráta
- 2.) árbevétel arányos eredmény
- 3.) bonitas
- 4.) eladósodottság foka
- 5.) a kockázatokat mérő mutatószámokat
- 6.) a nem teljesítő hitelek részarányának a változását
- 7.) a tőkekövetelmény előírásnak való megfelelés mértékét
- 8.) elért adózás előtti eredmény változását

Fenti mutatók egymáshoz mért súlyozását az igazgatóság dönti el. Figyelembe veszi a jelenlegi és jövőbeni kockázatokat, a tőke költségét és a szükséges likviditást.

A következőkben közzétételre kerül a belső szabályzatban meghatározott és a kockázatvállalásra lényeges hatást gyakorló személyek javadalmazásával kapcsolatos információk:

- az adott üzleti évre vonatkozó javadalmazás állandó (rögzített) részének összege 18 fő vonatkozásában 39,820 millió Ft volt. Teljesítményjavadalmazásban (prémium) senki nem részesült.
- a prémium kifizetése készpénzben történik, annak következtében, hogy a Takarékszövetkezetnél a tulajdonosi részesedéseket a részjegy testesíti meg, nem áll rendelkezésre olyan eszköz, amellyel a Takarékszövetkezetnél helyettesíteni lehetne a készpénzes kifizetést.
- Az üzlet év során kötött új munkaszerződésekhez kapcsolódó kifizetések és végkielégítések száma: nem volt. Így a legmagasabb kifizetett összeg és az

érintettek száma is nulla.

- ki nem fizetett, halasztott javadalmazás nem volt. Így a megszerzett és meg nem szerzett jogosultság szerint is 0Ft
- az üzleti évben odaítélt halasztott javadalmazás nem volt. Így a kifizetett-, és teljesítménnyel korrigált összege is 0Ft

III. Szavatoló tőkével kapcsolatos információk

Szavatoló tőke elemei 2013.12.31.	
Megnevezés	Összeg (mFt)
<i>Alapvető tőke</i>	633,741
<i>Alapvető tőke pozitív elemei</i>	639,832
<i>Alapvető tőkeként elismert tőkeelemek</i>	127,690
Cégbíróságon bejegyzett tőke	105,000
Tőketartalék	22,690
<i>Alapvető tőkeként elismert tartalékok</i>	512,142
Lekötött tartalék	0,000
Általános tartalék	63,176
Eredménytartalék	447,907
Mérleg szerinti eredmény	1,059
Alapvető kölcsöntőke	0,000
<i>Általános kockázati céltartalék</i>	0,000
<i>Alapvető tőke negatív elemei</i>	6,091
Levonások az alapvető tőkéből (immateriális javak)	6,091
<i>Járulékos tőke</i>	9,000
<i>Járulékos tőke pozitív elemei</i>	9,000
Lejárat nélküli osztalékelsőbbbségi , a nyereséges évben az elmúlt év(ek) elmaradt hozamkifizetésére is feljogosító, jegyzett és befizetett részvények és alárendelt kölcsöntőke	9,000
<i>Járulékos tőke negatív elemei</i>	0,000
<i>Kiegészítő tőke</i>	0,000
Levonások az alapvető és járulékos tőkéből	0,000
Levonások az alapvető tőkéből	0,000
Levonások a járulékos tőkéből	0,000
Kockázatok fedezésére figyelembe vehető levonások utáni összes alapvető és járulékos tőke	642,741

IV. A hitelintézet tőkemegfelelése

a) A belső tőkemegfelelés értékelési folyamatára vonatkozó elvek, stratégiák

Tőketervezés és a belső tőke meghatározása:

Belső tőkemegfelelés értékelés folyamat mindazon folyamatokat magában foglalja, amelyekkel a Forrás Takarékszövetkezet Vezető Testületei biztosítják, hogy

- a Forrás Takarékszövetkezet az összes lényeges kockázatot megfelelően azonosítsa, mérje, összesítse és figyelje (monitorozza);
- az intézmény meghatározza a kockázatok fedezéséhez szükséges belső tőke nagyságát, és folyamatosan biztosítsa, hogy a lényeges kockázatok fedezéséhez megfelelő, a belső szabályok szerint meghatározott tőkefedezet álljon rendelkezésre;
- hatékony kockázatkezelési rendszert működtessen, és azt folyamatosan fejlessze.

A Hpt. 76/K §-a (2) szerint belső tőkemegfelelés értékelési folyamatnak arányosnak kell lenni a hitelintézet tevékenysége jellegével, nagyságrendjével és összetettségével.

A Forrás Takarékszövetkezet a Hpt. 13/D §-ában, 76/K §-ában és a 145/A §-ában szereplő arányosság elvének alkalmazása szempontjából kis intézménynek minősíti magát, mert

- nem végez bonyolult tevékenységet, termékei és szolgáltatásai a betétgyűjtési, hitelezési és pénzforgalmi szolgáltatásokhoz kapcsolódnak, származtatott ügyleteket csak fedezeti céllal alkalmaz
- termékeit és szolgáltatásait alapvetően Magyarországon nyújtja, nem végez jelentős határon átnyúló szolgáltatást
- viszonylag kis piaci részesedéssel rendelkezik,
- a Hpt. 76. § (1) bekezdésében meghatározott hitelezési, partner-, különböző típusú piaci és működési kockázatok minimális tőkekövetelményének számításához nem alkalmaz a Felügyelet által jóváhagyott, a vonatkozó külön kormányrendeletekben meghatározott fejlett módszereket.

Arról, hogy egy intézmény kis intézményként kezelhető, a végső döntést a Felügyelet hozza meg.

A belső tőkemegfelelés értékelési folyamatra vonatkozó jelen szabályzatot a Forrás Takarékszövetkezet Igazgatósága fogadja el, és évente felül kell vizsgálni. A felülvizsgálat elvégzése a Forrás Takarékszövetkezet Ügyvezetésének a felelőssége.

A Forrás Takarékszövetkezet belső tőkeértékelési folyamata az alábbi elemekből áll:

1. Kockázati stratégia meghatározása
2. Lényeges kockázatok meghatározása, a kockázatok mérése, kezelése, figyelése, a kapcsolódó tőkeszükséglet meghatározása és az ezekkel kapcsolatos jelentések
3. Tőketervezés - a minimális szabályozási tőkekövetelmény meghatározása, a lényeges kockázatok belső tőkeszükségletének összegzése és összehasonlítása a minimális tőkekövetelménnyel, a tőkepuffer mértékének a meghatározása és összehasonlítása a takarékszövetkezet rendelkezésére álló tőkéjével.

A Takarékszövetkezet a belső tőke számítása során az **egyszerű sztenderd módszert** alkalmazza.

A belső tőke megfelelés folyamatának kialakítása során a kidolgozott metodika alapján számszerűsíti belső tőkeszükségletét.

A Takarékszövetkezet belső tőkeértékelés méréséhez alkalmazott módszerek:

- Hitelezési kockázat – sztenderd módszer
- Működési kockázat – alapmutató módszer
- Tőkepuffer meghatározása
- Stressz tesztek tőkekövetelménye

A takarékszövetkezet a szavatoló tőkét a Hpt. V. sz. melléklete alapján számolja. A belső tőkeszámítás céljára a takarékszövetkezet a szabályozás által meghatározott szavatoló tőkét alkalmazza, a Hpt. V. sz. mellékletében foglalt korlátozások figyelembe vételével.

A Takarékszövetkezet Igazgatósága dönthet úgy, hogy a 2. pillér alatti kockázatok tőkeszükségletének legfeljebb 50%-át a szavatoló tőkébe be nem számítható járulékos tőkével, illetve alárendelt kölcsöntőkével és/vagy a pozitív évközi adózott eredmény legfeljebb 50%-ának beszámításával fedezi, feltéve, hogy:

- a belső tőkébe beszámítható, a szavatoló tőkébe be nem számítható járulékos, illetve alárendelt kölcsöntőke rész hátralévő lejárata meghaladja a két évet;
- az Igazgatóság által jóváhagyott tőketerv nem számol osztalékfizetéssel,
- az előző évek gyakorlata alapján feltételezhető, hogy az adózott eredményből a Tagintézmény nem fizet osztalékot,
- az évközi adózott eredmény stabilnak minősíthető.

Kockázatok összesítése

A különböző típusú kockázatok számszerű mértékének kifejezője szabályozásban az adott kockázati típushoz meghatározott tőkekövetelmény, a belső tőkeszükséglet számításnál a jelen szabályzatban előírtak szerint számított tőkeszükséglet, mivel a nem-várt veszteséget tőkenagyság mértékben kell kifejezni.

A különböző típusú kockázatok számszerűsített belső tőkeszükségletét, az 5.1.3 pont szerint meghatározott tőkepuffert és az 5.1.4. pont szerint számított stressz-puffert a Forrás Takarékszövetkezet az „építőkocka” elv alapján összesíti, amely az előzőek összeadását jelenti. Ez az elv ugyanaz, amit a szabályozás alkalmaz a minimális szavatoló tőke követelmény meghatározásánál.

Az „építőkocka” elv konzervatív megközelítést jelent, mert azon a feltételezésen alapul, hogy a különböző típusú kockázatokra feltételezett veszteségek mindegyike egyszerre következik be. Az „építőkocka” elv alkalmazását indokolja, hogy a sztenderd módszerek alkalmazása nem teszi lehetővé a kockázatok közötti összefüggések számszerűsítését.

Tőkepuffer meghatározása

A Forrás Takarékszövetkezet a számszerűsített belső tőkeszükségleten felül minimálisan tartandó tőkepuffert határoz meg a nem-számszerűsített kockázati típusokra, valamint a limiteken belüli kockázatokra azoknál a kockázati típusoknál, ahol belső tőkeszükségletet csak a limiten felüli értékekre kell meghatározni.

A tőkepuffer nagysága a következő két tényező közül a nagyobb érték:

1. Az előzőek szerint számszerűsített belső tőkeszükséglet a Forrás Takarékszövetkezet által meghatározott százalékos aránya, amelynek mértéke minimálisan 10%, maximálisan 20%. Ennek konkrét értékét a Forrás Takarékszövetkezet havonta állapítja meg, a belső tőkeszámításhoz alkalmazott EXCEL-file segítségével.

2. Az előzőek szerint számszerűsített belső tőkeszükségletnek a Forrás Takarékszövetkezet által évente egyszer elvégzett önértékelés eredményétől függő százalékos értéke, amely százalékos arány 0%-tól 25%-ig terjedhet.

A tőkepuffer mértéke eltérhet a kockázati étvágy mértékére vonatkozó általános célkitűzésnél az a) pontban meghatározott, a szabályozás által előírt minimális tőkekövetelmény felett tartandó mértéktől. Az utóbbi az 1. Pillér alatti minimális tőkekövetelményhez kapcsolt tulajdonosi tőkeszint elváráshoz kapcsolódik, korlátozza a vállalható kockázat mértékét és a nyilvános kockázati stratégia része. Az előbbi, a tőkepuffer viszont a meglévő kockázatokhoz szükséges, a jelen fejezetben meghatározott módszertan alapján számított belső tőkefedezet mértékének meghatározását jelenti.

Kockázatok stressz alatti tőkeszükséglete

A kockázatok stressz alatti tőkeszükségletének számítása arra próbál válaszolni, hogy váratlan, előre nem látott események hatására miképp alakul a Forrás Takarékszövetkezet belső tőkeszükséglete.

A Forrás Takarékszövetkezet a stressz alatti tőkeszükségletet két forgatókönyvvel számítja, az egyik az enyhe, a másik az erős stressz hatásokat feltételez. A két forgatókönyv számítási elvei azonosak, eltérés csak a feltételezett stressz hatások mértékében van.

Az egyes kockázati típusok stressz alatti tőkeszükségletét a Forrás Takarékszövetkezet külön-külön határozza meg, majd a teljes tőkeszükségletet az egyes kockázati típusok közötti feltételezett korrelációs mátrix alkalmazásával számítja ki. A számítás feltételezései és részletei a fejezet végén találhatók.

A stressz tesztek paraméterinek ajánlott értékei, valamint a paraméterek alsó és felső határértékei a Stressz teszt mellékletben (10. sz. melléklet) találhatóak. Az ajánlott értéktől való eltérést a Forrás Takarékszövetkezetnek meg kell indokolni.

A stressz alatti tőkeszükséglet számítását a belső tőkemegfelelést mérő EXCEL file munkalapjai tartalmazzák.

Hitelezési kockázat:

A hitelezési kockázat esetében a stressz teszt vizsgálat egyrészt arra irányul, hogy egy éves időhorizonton a hitelportfolió minősége egy nagymértékű válság esetén miképp változik. Másrészt, a stressz teszt azt vizsgálja, hogy a devizaárfolyam-kockázatnál feltételezett stresszhatás bekövetkezése esetén – a devizakitettségek értékelése miatt - milyen mértékben növekszik a tőkeszükséglet. Ez utóbbit számítás az eredeti portfólióra, és nem a minőségromlás utáni portfólióra történik.

A portfólió minőség romlásával kapcsolatos stressz hatás a következőket vizsgálja

- miként nő az értékvesztés és céltartalék képzés, és
- miként emelkedik a késedelmes követelések mögötti tőkeszükséglet.

A stressz teszt által mért tőkeszükségletet a két tényező eredményének összege adja.

Koncentrációs kockázat:

A koncentrációs kockázat stressz alatti tőkeszükségletének a meghatározása a 20 legnagyobb ügyfélcsoport tényleges nagykockázati kitettség értékeit veszi alapul, és erre a portfólióra számol egy feltételezett veszteséget

Devizaárfolyam kockázat:

A devizaárfolyam-kockázat stressz alatti tőkeszükségletét a Forrás Takarékszövetkezet a belső tőkeszükséglet számításával azonos módszerrel, a deviza nyitott pozícióra meghatározott 8%-os tőkeszükséglettel méri. A devizaárfolyam-kockázat esetében a stressz teszt feltételezése az, hogy a forint árfolyama meghatározott arányban romlik, és ezért a hosszú és rövid pozíciók Ft-ra átszámítva minden devizával szemben a feltételezett aránnyal összhangban változnak.

Kereskedési könyvön kívüli kamatkockázat:

A kereskedési könyvön kívüli kamatkockázat stressz alatti tőkeszükségletének meghatározásához a Forrás Takarékszövetkezet a PSZÁF Útmutatóban¹ szereplő sztenderdizált kamatérzékenységet vizsgálja, és a pozíció mértékére meghatározott, párhuzamos (minden lejáratú sávban azonos) kamatsokkal számol. A forintra és fejlett országok devizáira vonatkozó kamatsok mértékének feltételezése eltérő.

Likviditási kockázat:

A likviditási kockázat stressz alatti tőkeszükségletének számítása annak az eredményromlásnak a meghatározására irányul, amelyet a *Forrás Takarékszövetkezet helyzetének feltételezett romlása* miatti betétkiáramlás és a *piaci stressz helyzetben* a likvid eszközök könyv szerinti értéke alatti értékesítése, illetve a likvid forrás teremtés többlet költsége idéz elő.

Kockázati önértékelés:

A Forrás Takarékszövetkezet évente egyszer – az éves üzleti terv és tőketervezés keretében – kockázati önértékelést végez, melynek eredménye befolyásolja a következő évre vonatkozó tőkepuffer értékét. Az önértékelés eredményét, továbbá az önértékelés által meghatározott százalékos arány és a Forrás Takarékszövetkezet által meghatározott minimális tőkepuffer százalékos arány közül a magasabb értéket a Forrás Takarékszövetkezet Igazgatósága hagyja jóvá.

Kockázatok és tőke összhangja – tőkemegfelelés

A Forrás Takarékszövetkezet a szabályozási tőkemegfelelését a Hpt. 76. §-ában és a kapcsolódó jogszabályokban foglaltak szerint számolja.

A belső tőkemegfelelést a Forrás Takarékszövetkezet a belső célokra meghatározott tőke és a belső tőkeszükséglet különbségeként számolja.

¹ A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének 2/2008. számú módszertani útmutatója a kamatláb-kockázat kezeléséről – 1. sz. táblázat – PSZÁF 2008.

A belső tőkeszükséglet számítási módszerét összefoglalóan az alábbi táblázat mutatja:

JELENTŐS KOCKÁZATOK, ÉS A BELSŐ TŐKESZÜKSÉGLET SZÁMÍTÁSA

Kockázati típus	Kockázati altípus	Kockázatbecslési módszer - minimális szavatoló tőke szükséglet-számítás	Kockázatbecslési módszer belső tőkemegfeleléshez
HITELEZÉSI KOCKÁZAT - 1.-2. pillér	Hitelezési kockázat - ügyfélkockázat	Sztenderd módszer, óvadékok figyelembe vételénél egyszerű módszer	Sztenderd módszer, óvadékok figyelembe vételénél egyszerű módszer - korrigált súlyozás
	Hitelezési kockázat - partnerkockázat	Sztenderd módszer, óvadékok figyelembe egyszerű módszer. Származtatott ügyleteknél és a hosszú elszámolási periódusú ügyleteknél a kitettség méréséhez az eredeti kockázat módszere	Kockázati súlyok: Sztenderd módszer, óvadékok figyelembe egyszerű módszer - korrigált súlyozás. Származtatott ügyleteknél és a hosszú elszámolási periódusú ügyleteknél a kitettség méréséhez az eredeti kockázat módszere
	Hitelezési kockázat - Nyitva szállítási kockázat	Sztenderd módszer	Sztenderd módszer
	Kereskedési könyvön kívüli részvénykockázat	Sztenderd módszer, ha szükséges szavatoló tőkéből levonás	Sztenderd módszer, ha szükséges szavatoló tőkéből levonás
KONCENTRÁCIÓS KOCKÁZATOK – 2. pillér	Egy ügyfél-/partnercsoporttal szembeni kockázat, különös tekintettel a gyenge minőségű ügyfélcsoportokra (portfólió alsó 20%-a kitettség alapján)	Limittúllépés a nem-kereskedési könyben szavatoló tőkéből levonás, kereskedési könyvben többlet tőkeszükséglet	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring - limittúllépésre tőkefedezet, limiten belül tőkepuffer
	Nagykockázatok összesen	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring - limittúllépésre tőkefedezet, limiten belül tőkepuffer
	Ágazati kockázat	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring, limiten belül tőkepuffer
	Területen kívüli koncentráció	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring, tőkepuffer

	Biztosítékokból fakadó közvetett koncentrációs kockázat	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring - limittúllépésre tőkefedezet, limiten belül tőkepuffer
	Termék, illetve termékcsoporthoz koncentráció	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring, tőkepuffer
PIACI KOCKÁZATOK - 1-2. pillér	Devizaárfolyam kockázat	Sztenderd módszer	Sztenderd módszer + tőkepuffer
	Árukockázat	Nincs ilyen kockázat	Nincs ilyen kockázat
	Kereskedési könyvi részvénytulajdonosi kockázat	Egyelőre nem vezet kereskedési könyvet	Egyelőre nem vezet kereskedési könyvet
	Kereskedési könyvi kamattulajdonosi kockázat	Egyelőre nem vezet kereskedési könyvet	Egyelőre nem vezet kereskedési könyvet
PIACI KOCKÁZATOK – 2. pillér	–Kereskedési könyvön kívüli kamatkockázat	Nincs nevesített módszer.	Felügyeleti ajánlásban meghatározott sztenderd módszer figyelembe vételével tőkepuffer
MŰKÖDÉSI KOCKÁZATOK - 1-2. pillér	Működési kockázatok	Alapmutató módszer	Alapmutató módszer
ORSZÁGKOCKÁZAT – 2. pillér	Országkockázat	Nincs nevesített módszer.	Limitek alkalmazása, szigorú monitoring - limittúllépésre tőkefedezet, limiten belül tőkepuffer
LIKVIDITÁSI KOCKÁZAT – 2. pillér	Likviditási kockázat	Nincs nevesített módszer.	Limitszámítás, tőkepuffer tartása
EGYÉB NEM-SZÁMSZERŰSÍTETTKOCKÁZATOK – 2. pillér	Irányítási (kontroll) kockázat	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
	Reziduális kockázat	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
	Reputációs kockázat	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
	Külső tényezők kockázata	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
	Stratégiai kockázat	Nincs nevesített módszer.	Tőkepuffer tartása
TAKARÉK-SZÖVETKEZETI SZINTŰ KOCKÁZATOK ÖSSZESEN		Építőkövet módszer	Építőkövet módszer + tőkepuffer meghatározása

Tőkemegfelelés alakulásának figyelése

A Forrás Takarékszövetkezet - havi gyakorisággal - közvetlenül a felügyeleti adatszolgáltatás beküldését megelőzően meghatározza a szabályozási, valamint a belső tőkemegfelelését, az alábbiak figyelembe vételével:

- Havonta kell számolni a szavatoló tőkét és a minimális szavatoló tőke követelményt, a hitelezési kockázatoknál kitétségi osztály bontásban;

- Havonta kell számolni a számszerűsített kockázatok belső tőkeszükségletét a tőkepuffer nélkül, hitelezési kockázatoknál kitettségi osztály bontásban;
- Legalább negyedévente – a felügyeleti adatszolgáltatáshoz illeszkedően - kell elvégezni a tőkepuffer mértékének felülvizsgálatához a kockázatok stressz-tesztjét
- Évente kell elvégezni a tőkepuffer mértékének meghatározásához az önértékelést.

Tőkemegfelelésről szóló jelentések

A takarékszövetkezet a szabályozói és belső tőkemegfelelésről negyedévente készít jelentést az Igazgatóságnak és a Felügyelő Bizottságnak. Az Ügyvezetés a takarékszövetkezet tőkemegfelelésének alakulását havonta nyomon követi.

b) Kitettségi osztályok tőkekövetelménye

Sztenderd módszer tőkekövetelménye kitettségi osztályok szerint	
Kitettségi osztály	tőkekövetelmény (eFt)
Központi kormányok és központi bankok	0
Regionális kormányok és helyi önkormányzatok	0
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	37,524
Vállalkozások	54,649
Lakosság	101,353
Ingatlanok	44,266
Késedelmes tételek	38,757
Kollektív befektetési értékpapírok	0
Egyéb tételek	12,921
SA módszer tőkekövetelménye kitettségi osztály szerint összesen	289,470

V. A hitelezési és a felhígulási kockázathoz kapcsolódó tájékoztatás

a) A késedelem és a hitelminőség romlás megközelítése:

Késedelmes tétel

1) A kilencven napot meghaladóan, lényeges törlesztési késedelembe esett tételre a 2)-6) alatti pontokban foglalt kivétellel a kitettségnek az (egyedileg) elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék figyelembe vételével számított összegéhez - a 2)-6) bekezdésben meghatározott eltéréssel - a következő kockázati súlyokat kell alkalmazni.

a) 150%-ot, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke kevesebb, mint a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéke - elismert hitelkockázati fedezettel - nem biztosított részének 20%-a,

b) 100%-ot, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéke - elismert hitelkockázati fedezettel - nem biztosított részének 20%-a.

Az ügyfélnek a Forrás Takarékszövetkezettel vagy a leányvállalatával szembeni kilencven napon vagy három hónapon keresztül folyamatosan fennálló olyan késedelmes fizetési kötelezettsége minősül lényegesnek, amelynek összege meghaladja

a) lakossággal szembeni kitettség esetén

1. a késedelembe esés időpontjában érvényes legkisebb összegű havi minimálbért, vagy

2. az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát vagy az egy havi törlesztő részletet, és
 - b) az a) pontban meghatározott kitettségi osztályba tartozó kitettségen kívül bármely más kitettségi osztályba tartozó kitettség esetén
 1. a kettőszázötvenezer forintot, vagy
 2. az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát.
- 2) A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, lakóingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett eredetileg 35%-os kockázati súlyozású kitettségnek az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értékével csökkentett részéhez
- 50%-os kockázati súly alkalmazható, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értékének 20%-a,
 - Egyébként 100%-os kockázati súlyt kell rendelni.
- 3) A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, és lakóingatlanok nem minősülő ingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett, eredetileg 50%-os kockázati súlyozású kitettségnek az elszámolt értékvesztéssel és céltartalékkal csökkentett értékéhez 100%-os kockázati súlyt kell rendelni.
- 5) A késedelmes tétel fedezettel ellátott részének meghatározása esetében elismert hitelezéskockázat-mérséklő tétel vehető figyelembe.
- 6) Ha a késedelmes tétel nem elismert, de az MNB által a hitelkockázat-mérséklésre vonatkozóan meghatározottak szerint megfelelőnek tekintett, hitelkockázat-mérséklő tétellel teljesen fedezett, valamint az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább az értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéknek a 15%-a, akkor 100%-os kockázati súlyt kell alkalmazni.

Hitelezési kockázat

A hitelezési kockázat stressz alatti tőkeszükséglete a számított belső tőkeszükséglet és a stressz teszt eredményének összege.

A hitelezési kockázat esetében a stressz teszt vizsgálat egyrészt arra irányul, hogy egy éves időhorizonton a hitelportfólió minősége egy nagymértékű válság esetén miképp változik. Másrészt, a stressz teszt azt vizsgálja, hogy a devizaárfolyam-kockázatnál feltételezett stresszhatás bekövetkezése esetén – a devizakitettségek értékelése miatt - milyen mértékben növekszik a tőkeszükséglet. Ez utóbbit számítás az eredeti portfólióra, és nem a minőség-romlás utáni portfólióra történik.

Portfólió minőség romlása

A portfólió minőség romlásával kapcsolatos stressz hatás a következőket vizsgálja

- miként nő az értékvesztés és céltartalékképzés, és
- miként emelkedik a romló portfólióval kapcsolatos tőkeszükséglet.

A stressz teszt által mért stressz alatti tőkeszükségletet a két tényező eredményének összege adja.

A hitelezési kockázat számításokat a Felügyeletnek az új tőke megfelelési követelményekre vonatkozó adatszolgáltatási táblázatai alapján kell számítani több lépésben. A stressz tesztben szerepeltetni kell minden olyan kitettségi osztályt, amelyben a Forrás Takarékszövetkezet nettó összkitettsége meghaladja az 5%-ot.

A stressz tényezők (faktorok) és számításra vonatkozó általános szabályok a következők:

1.Mérlegen kívüli tételek lehívása – A stressz helyzetben az ügyfelek helyzetének romlása miatt a le nem-hívott hitelkeretből a szokásoshoz képest nagyobb arányt hívnak le, és a vállalt garanciákért is nagyobb mértékben kell helytállni. Ezért a mérlegen kívüli kötelezettségvállalások összegét csökkenteni kell, és a mérlegen belüliekét ugyanezzel az összeggel meg kell növelni. A 100%-nál alacsonyabb ügyletkockázati súlyozású tételek mérlegtétellé válása a kockázattal súlyozott kitettség értékét, ezen keresztül a tőkeszükségletet növelő hatású.

2.Ingatlan fedezetek romlása - Az ingatlannal fedezett kitettségek közül a fedezetek elfogadhatóságának romlása miatt a korábban fedezett hitelek egy része fedezetlenné válik. Emiatt át kell sorolni az ingatlannal fedezett kitettségek meghatározott százalékát a fedezetlen állományba a lakossági, illetve vállalkozói kitettségek közé, attól függően, hogy a kitettség fedezet nélkül melyik kitettségi osztályba tartozna.

3.Késedelmes tételek növekedése – A feltételezés az, hogy a vállalkozói, a lakossági, az ingatlannal fedezett kitettségi osztályba lévő tételek, valamint az önkormányzati és a 100%-os közszektorbeli intézményekkel szembeni kitettségek minősége romlik, és ezért a stressz hatásként meghatározott romló portfólió hányadokat külön-külön át kell sorolni a késedelmes tételek közé.

4. Késedelmes tételek közé átsorolt állományok - értékvesztés hányadok - A késedelmes tételek közé átsorolt állományoknál az 50%-os, 100%-os vagy 150% kockázati súlyozás meghatározásához meg kell határozni, hogy az átsorolt állományokra átlagosan mekkora értékvesztést vagy céltartalékképzést kell elszámolni.

Az átsorolt ingatlannal fedezett kitettségeknél az átsorolt tételekre 20%-nál nagyobb értékvesztés hányadot feltételezve

- 50%-os súlyozást kell rendelni a lakóingatlannal fedezett kitettség részekhez
- 100%-os súlyozást kell rendelni az egyéb ingatlannal fedezett kitettségekhez

Az átsorolt állományok 20% vagy annál magasabb feltételezett értékvesztés/céltartalék hányad esetén 100%-os, 20%-nál és a 150%-os kockázati súlyozás alá kerülnek az alábbi tételeknél

- önkormányzatokkal szembeni kitettségek közül átsorolt tételek közszektorbeli intézményekkel szembeni kitettségek közül átsorolt tételek
- vállalkozói kitettségek közül átsorolt tételek
- lakossági kitettségek közül átsorolt tételek

A feltételezett értékvesztés/céltartalék hányadokat a Forrás Takarékszövetkezet a 10. sz. mellékletben meghatározott sávhatárok között állapítja meg.

5. Hitelintézetekkel szembeni kitettségek

- A magyar hitelintézetekkel szembeni kitettségeknél a stressz teszt során sem növekvő tőkeszükséglettel, sem értékvesztéssel, céltartalékképzéssel nem kell számolni.
- A más országokban bejegyzett hitelintézetekkel szembeni kitettségek esetében (ha lényeges a kitettség) az állománynak a mellékletben meghatározott részét át kell sorolni a késedelmes tételek közé a 100%-os kockázati súlyozási kategóriába, megfelelő

értékvesztést feltételezve. (Megjegyzés: a Forrás Takarékszövetkezetnél nincs külföldi bankközi állomány)

6 - 7. Fedezett kötvények, kollektív befektetési formákban lévő kitettségek (ha lényeges a kitettség)

- A fedezett kötvényeknél és a kollektív befektetési formákban lévő kitettségek stressz teszt mellékletben meghatározott részénél, a stressz teszt mellékletben rögzített értékvesztést kell feltételezni, ezeket azonban nem kell átsorolni a késedelmes tételek közé.

8. Késedelmes tételek mögötti értékvesztés hányad növekedés

– Stressz helyzetben általában a már késedelembe esett ügyfelek helyzete tovább romlik, és a fedezetek értéke pedig csökkenhet, ami a már elszámolt értékvesztésen túl további értékvesztés elszámolást tesz szükségessé. Az értékvesztés növekménye azonban nem lehet nagyobb, mint a késedelmes tételeknél a fedezetlen kitettségnek az a része, amelyre nem történt értékvesztés/ céltartalék elszámolás.

Devizaárfolyam változás tőkeszükségletet növelő hatása

Teljesen zárt devizapozíció esetén is, azoknál az intézményeknél, ahol a súlyozott kitettségek egy része devizában van, a forint leértékelődése esetén a hitelezési kockázat tőkeszükséglete nő a devizakitettségek forintra történő átszámítása miatt. A stressz feltételezés az, hogy az értékelés miatt a forint leértékelődése esetén a devizában fennálló, súlyozott kitettségek forintra átszámított értéke az árfolyam-változással arányosan növekszik, és ezáltal a hitelezési kockázatra számított belső tőkeszükséglet is nő. A feltételezett árfolyam változás mértéke megegyezik a devizaárfolyam-kockázatnál feltételezett árfolyamváltozás mértékével.

A hitelezési kockázat stressz alatti tőkeszükségletének a számításánál e tényezőnek az alkalmazása 2012. március 31-ig a Forrás Takarékszövetkezet döntésétől függ, azt követően azonban ha devizakitettségekkel rendelkezik a Forrás Takarékszövetkezetnek számolnia kell.

b) az értékvesztések elszámolása és visszairása, a céltartalékok képzése és felhasználása meghatározására szolgáló megközelítések és módszerek

Az értékvesztés, illetve annak visszairása, vagy a céltartalék képzés –felszabadítás, illetve - felhasználás meghatározásánál alapvetően a várható megtérülést, illetve a veszteségjellegű jövőbeni fizetési kötelezettséget veszi figyelembe. Ha eszközök esetében a könyv szerinti érték a várható megtérülésnél magasabb, akkor értékvesztést számol el, ha alacsonyabb, akkor értékvesztés visszairásával növeli az eszköz könyvszerinti értékét.

A minősítéskor az ügyfelekkel szembeni követelések, a befektetések és a mérlegen kívüli tételek (a továbbiakban kintlevőségek) azon teljes összegét - a tőke, aktív kamat-, és kamatjellegű követeléseket minősíti, amellyel kapcsolatban a veszteség keletkezésének kockázata fennáll.

A kintlevőségek minősítése során az ügyfél, vagy partner által nyújtott biztosítékokat is vizsgálja a takarékszövetkezet kockázatvállalási és fedezetértékelési szabályzatában meghatározott elvek és módszerek alapján.

A takarékszövetkezet a kintlevőségeit, befektetéseit és mérlegen kívüli tételeit az alábbi kategóriák valamelyikébe sorolja be:

- a./ Problémamentes követelések
- b./ Külön figyelendő követelések
- c./ Átlag alatti minősítésű követelések
- d./ Kétes minősítésű követelések
- e./ Rossz minősítésű követelések

Az egyszerűsített minősítési eljárás hatálya alá tartozó kintlévőségek esetében a takarékszövetkezet az eszközminősítési kategóriákhoz az alábbi súlysávokat rendeli:

A külön figyelendő kategóriában (B)	5 %
Az átlag alatti kategóriában (C)	20 %
A kétes kategóriában (D)	50 %
A rossz kategóriában (E)	90 %

Az egyedi minősítési eljárás hatálya alá tartozó kintlévőségek esetében az eszközminősítési kategóriákhoz az alábbi súlysávokon belüli %-os értékeket rendeli:

A külön figyelendő kategóriában (B)	- 10 %
Az átlag alatti kategóriában (C)	11 - 30 %
A kétes kategóriában (D)	31 - 70 %
A rossz kategóriában (E)	71 - 100 %

c) a számviteli beszámítások utáni kitettség értékek hitelezési kockázat-mérséklés figyelembevétele előtti összege és a kitettség értékek átlagos értéke kitettségi osztályonkénti bontásban:

Ezt az információt a takarékszövetkezet a Hpt. 137/A. § (4) bekezdésének b) pontja alapján védett információnak minősítette, így annak nyilvánosságra hozatalától tartózkodik.

d) a kitettségek földrajzi - legalább országokénti - megoszlása kitettségi osztályonként:

Nincs határon átnyúló tevékenység.

e) a kitettségek gazdasági ágazatbeli vagy ügyfél kategória szerinti megoszlása kitettségi osztályonként

Ezt az információt a takarékszövetkezet a Hpt. 137/A. § (4) bekezdésének b) pontja alapján védett információnak minősítette, így annak nyilvánosságra hozatalától tartózkodik.

f) a kitettségek hátralevő futamidő szerinti csoportosítása kitettségi osztályonként:

Ezt az információt a takarékszövetkezet a Hpt. 137/A. § (4) bekezdésének b) pontja alapján védett információnak minősítette, így annak nyilvánosságra hozatalától tartózkodik.

g) gazdasági ágazatbeli vagy ügyfél kategória szerinti megoszlásban összesítve:

1. a késedelmes tétel és a hitelminőség-romlást szenvedett kitettség

Ezt az információt a takarékszövetkezet a Hpt. 137/A. § (4) bekezdésének b) pontja alapján védett információnak minősítette, így annak nyilvánosságra hozatalától tartózkodik.

2. az elszámolt és visszaírt értékvesztés, illetve képzett és felhasznált céltartalék, külön feltüntetve az adott évben elszámolt, illetve képzett összeg ügyfél kategória szerinti bontásban:

Ügyfél kategória	Nyitóegyenleg	Képzés	Visszaírás	Záróegyenleg
Nem pü-i váll.	505,390	159,109	128,570	535,929
Egyéni váll.	86,721	26,324	26,304	86,741
Lakosság	351,685	116,450	111,313	356,822
Egyéb követelés	8,816	0,552	1,755	7,613
Átvett eszköz	4,590	0,000	0,000	4,590
Értékvesztés összesen:	957,202	302,435	267,942	991,695
Céltartalék függő és jövőbeli kötelezettségekre	0,967	12,769	13,730	0,006

h) a hitelminőség-romlást szenvedett és késedelmes kitettségek – az elszámolt értékvesztésekkel, illetve képzett céltartalékokkal csökkentve – földrajzi – legalább országokénti – megoszlás szerinti bontásban:

Nincs határon átnyúló tevékenység

VI. Sztenderd módszer

A takarékszövetkezetek az MNB által elfogadott hitelminősítő szervezeteket fogadták el. Takarékszövetkezetünk a hitelezési kockázat tökekövetelményét a Hpt. 76/A. § értelmében **sztenderd módszer** szerint, a hitelezési kockázat-mérséklés hatásának számítását a sztenderd módszer szerint, illetve a pénzügyi biztosítékok **egyszerű módszere** szerint számítja ki.

A sztenderd módszer alkalmazásánál a kockázattal súlyozott kitettség érték meghatározásához a takarékszövetkezet minden kitettséget a Hkr.-ben meghatározott kitettségi osztályok valamelyikébe sorol be.

A kitettségek besorolásánál takarékszövetkezet figyelembe veszi a Hkr.-ben foglaltakat, a Felügyeletnek szolgáltatandó adatokra vonatkozó rendelet előírásait, a Felügyeletnek az adatszolgáltatással kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait.

A központi kormányának és a központi banknak van elismert külső hitelminősítő szervezet általi hitelminősítése ezért a központi kormánnyal és a központi bankkal szembeni kitettségénél az MNB által a hitelminősítéshez hozzárendelt besorolás alapján az egyes besorolásokhoz a megadott kockázati súlyok alkalmazandóak. A további kitettségi osztályokhoz rendelt kockázati súlyok meghatározása ennek következménye.

VII. Hitelezési kockázat-mérséklés

a) a mérlegen belüli és kívüli nettósításra alkalmazott szabályzatok főbb elvei és pontjai, valamint ezen fedezetek igénybevételi mértéke:

A tökekövetelmény mérséklésénél a Takarékszövetkezet nem számol a nettósításból adódó

hatásokkal.

b) a biztosítékok értékelésére és kezelésére szolgáló szabályzatok főbb elvei és pontjai

A kockázatvállalás megtérülését biztosító fedezet a Takarékszövetkezet követelésének megtérülési forrását jelenti. A követelések visszafizetése elsődlegesen az ügyfél várható jövedelméből, pénzforgalmából, árbevételeiből, másodlagosan a biztosítékokból kell, hogy megtörténjen.

*A Hpt. 78. §-ának (3) bekezdése alapján a Takarékszövetkezet **nem fogadja el biztosítékként:***

- a saját maga általa kibocsátott tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt,
- más Takarékszövetkezet által kibocsátott tagsági jogokat megtestesítő értékpapírt,
- olyan gazdasági társaság üzletrészt, részvényét, amelyben az adós befolyásoló részesedéssel rendelkezik, illetve amelyik az adósban befolyásoló részesedéssel rendelkezik,
- olyan biztosítékot, amelyet az ügyfél vagy harmadik személy már más jogügylet biztosítékaként lekötött, kivéve a jelzálogjoggal terhelt vagyontárgyat,
- jelzálogjog esetén a biztosíték piaci értékének hetven százalékát meghaladó mértékben már lekötött dolgot, vagyont, jogot vagy követelést,

Az alkalmazott biztosítékok likviditási sorrendje megállapításánál a takarékszövetkezet a Vht.-ben meghatározott végrehajtási sorrend figyelembevételével, az alábbi besorolást alkalmazza a likviditás csökkenő sorrendjében:

I. óvadék

II. munkabér- és követelésengedményezési szerződés, készfizető kezesség, Magyarországon biztosítási tevékenységet folytató hitelbiztosító szervezet által vállalt kezesség.

III. zálogjog vagy vételi jog ingóságra

IV. ingatlanra vonatkozó jelzálogjog

V. minden egyéb biztosíték

c) az elismert biztosítékok főbb típusai:

A Hitelezési kockázat minimális szabályozási tőkekövetelménye megállapításának szabályairól szóló szabályzat szerint az alábbiak:

- 1) a biztosítékok közül a pénzügyi biztosítékok
- 2) a nem hitelnyújtó hitelintézetnél óvadékként vagy letétként elhelyezett készpénzt vagy betétet,
- 3) az életbiztosítási kötvényt vagy szerződést, ha a hitelnyújtó hitelintézet javára az életbiztosítási kötvényből vagy szerződésből eredő követelésre zálogjogot alapítottak, valamint
- 4) a nem a hitelnyújtó hitelintézet által kibocsátott értékpapírt, ha azt a kibocsátó kérésre visszavásárolja
- 5) garancia és készfizető kezesség

d) a garanciát nyújtókat és kezességet vállalókat és azok hitelminősítési kategóriája a Kkr. 108 § (1) bekezdése szerinti bontásban, valamint a hitelderivatíva partnerek hitelminősítési kategóriái:

Csoportosítás (a HKR szerint)	Minősítési kategória					
	1 (AAA-AA-)	2 (A+-A-)	3 (BBB+-BBB-)	4 (BB+-BB-)	5 (B+-B-)	6 (CCC+-CCC-)
a) központi kormány és központi bank,			1			
b) hitelintézet és befektetési vállalkozás, (pl: MTB Zrt.)			1			

e)-f) a hitelezési kockázat-mérséklés során felmerülő piaci- vagy hitelezési kockázati koncentrációkkal kapcsolatos információk, és az olyan kitettségek – mérlegen belüli és kívüli nettósítás utáni – értéke, amelyek esetében készfizető kezesség, garancia lett figyelembe véve:

Hitelgarancia Zrt. készfizető kezességgel rendelkező kitettségek összege: 1 115,702 mFt
AVHGA Zrt. készfizető kezességgel rendelkező kitettségek összege: 132,508 mFt

Az egyes kitettségi osztályokra vonatkozóan az elismert pénzügyi biztosítékok és más elismert hitelkockázati fedezetek által – a volatilitási korrekciós tényező, valamint a mérlegen belüli nettósítás figyelembevételével számított – fedezett, teljes kitettség értékek:

VIII. Kereskedési könyv

Kereskedési könyvet a takarékszövetkezet nem vezet.

IX. Kereskedési könyvben nem szereplő részvények, pozíciók

1. A kereskedési könyvben nem szereplő részvényekben levő kitettségek

Mérleg szerinti érték:

Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt. részvény 11,387 mFt.

2. A kereskedési könyvben nem szereplő pozíciók kamatkockázatával kapcsolatban

a) a kamatkockázat jellege és az ezzel kapcsolatos értékelési elvek, valamint a kamatkockázat mérésének gyakorisága

A kamatkockázat az eszközök és források (mérlegen belüli és mérlegen kívüli) eltérő jellemzőinek eltéréséből keletkeznek. A banki könyv kamatkockázat (nem kereskedési könyv) mérése sztenderd kamatláb-változást feltételező duration gap módszer szerint történik, követve a Felügyelet megfelelő módszertani útmutatóját (PSZÁF 2/2008. számú módszertani útmutatója a hitelintézetek kamatláb kockázatának).

A takarékszövetkezet a lejáratlall rendelkező instrumentumok lejárat előtti előtörlesztését illetve a betét felmondást nem modellezi. A lejárat nélküli szerződések (pl. folyó számla betét, folyó számla hitel stb.) tartós részét (magbetétnek is nevezik) nem modellezzik.

A kamatláb kockázat mérése negyedévente történik.

b) a bevétel, az üzleti érték vagy a kamatkockázat kezelése során a hirtelen és váratlan kamatláb-változás hatásának mérésére alkalmazott mutató alakulása, devizanem szerinti bontásban.

A takarékszövetkezet a duration gap módszer alapján banki könyvhöz (nem kereskedési könyv) tartozó instrumentumoknak nettó jelenérték változást méri. A mérés alapján kialakította a devizanemenként a portfólió nettó jelenérték változását mutató arányt, amely az adott devizanemhez tartozó súlyozott összeg és a szavatoló tőke aránya. Ez látható az alábbi táblázatban.

Időszak / Devizanem	HUF	EUR	USD	CHF	GBP	JPY
2013. I.	0,150	0,001		0,008		0,000
2013. II.	0,052	0,001		0,008		0,000
2013. III.	0,025	0,001		0,007		0,000
2013. IV.	0,056	0,552		0,006		0,000

X. Működési kockázat

Takarékszövetkezetünk a működési kockázat szabályozás által meghatározott tőkekövetelményét és a működési kockázat belső tőkeszükségletét is a Hpt. 76/J §. (1) bekezdés a) pontjában és az Mkr. 3. §-ában meghatározott alapmutató módszere szerint számítja, amelynek összege a 2012. évi auditált adatokat figyelembe véve: 110,232 eFt.